

Das Latweeschu draugs.

1838. 17 Bembr.

7ta lappa.

Jauas sinnas.

Is Pehterburges. Ro dohmaseet, draugi, kad tē jums stahstisim, ka 11tā Janwar, tai paschā deenā, kad semme trihzeja pa Odeffas-walsti, kas lihds 2000 werstes tablumā no Pehterburges, arri Pehterburgē patti semmes trihzeschana effoht nomannita? — Un ka tā teescham bijis, to peez zilweki apleezina, kas tur kahdā spittali dsihwo un isteiz: wakkarā, kad pulkstens 9 bija apsittis, tad krehsti, us kurreem sehdufchi, effoht drufzin kā lihgojuschees, no traukeem daschs krittis semmē, taffes, kas us galdu zitta zittai blakkam stahweja, faskannejuschas, un swannams pulkstinsch no few pascha paskannejis. — Zitti nammi nu gan irr Pehterburgē, eefsch kurreem tahs muflainas weetas deht, kur usbuhweti, ir lukturi pee greesteem un leetas us galdeem daschreis fahk danzohk, kad tik ar karreetehm woi leeleem gabbaleem garram brauz, bet schis nams, kur to semmes trihzeschanu teiz nomannijufchi, pawissam tahk no eelas, un tadeht arri tee mahziti kungi, kas tohs peez zilwekus gruntigi isklaufinajufchi, dohma, ka warroht gan tas pats spehks buht, kas tai paschā deenā arri pee melnas juhtas, pee Turku rohbescheem un no turrenes weenā strehki, drihs wissai Kreewu walsti zaur, to semmi trihzinajis. — Wissstipraka fchi semmes trihzeschana Turku Keisera walsti, Wal-laku semmē, Bukkareschtes pilssehtā bijusi. — Cesahzahs tur, kad wakkarā pulkstens bija puffzellā us 9, ar warrenu trohsni semmes eefschā un tad us reis nammi sprahge un lohgeem skannedama iskritte glahse gabbal' gabbalds. Naw nams pa wissu pilssehtu, kam skahde ne buhtu notikkuse: drihs wissi schkurstini, drihs wissi krahni eegahsuschees, greesti pa weetahm nokrittufchi un muhri eeplichufchi. — No traukeem drihs neds glahse, neds pohds tur wairs irr wiffels. — Wissleelakam nammam pilssehtas paschā widdū wissi muhri eegahsuschees, un schee, krihtohk, wehl zittam nammam tik neschehligi isgruhduschi seenas, ka no ahrenes katru istabu warr pahrskattiht. Scheem abbeem nammeem starpā irr garra eela, kas pahri assu augstumā ar almineem peeberta, un tur arri daschs zilweks palizzis appakschā. Teiz, ka ir kammans ar sirgeem, ar kutscheru un gaspaschu tur gulloht. — Lihds schim jau no feschpadsmit zilwekem sinn, kas zaur scho semmes trihzeschanu Bukkareschtes pilssehtā gallu dabbujufchi, bet dauds leelaks pulks laufchu, kas tikween eewainoti.

Is Londones. Preeksch pahri neddelahm tur gaddijahs, ka Entenderu jauna Fehnineene weenam augstam leelungam labbu un stipru mahzibu dewe, kà buhs to swehtu deenu swehtigt. Leelskungs, no kam drihs pa wissu Londoni jau sinnaja, ka to treschu baußi tà ne zeenijohit wis, kà tee zitti Entenderi, tas festdeenâ wehli wakkarâ atnahze pilli un, Fehnineenei papihrus eedohdams rohka, wlnnai fazzija: "Zè es jums, zeeniga Fehnineene, atnessu toht waijadfigus papihrus pahrraudsigt, bet scho wakkaru jums gan wairs ne buhs wakkas, tapehz luhdsu pasemmigi, ka juhs winnus tof rihâ agri pahrraugait." — "Rihâ agri!" atbildeja Fehnineene, "rihâ irr swehtdeena!" — "Gan teefs," teize leelungs, "bet tik tohti waijadfigi papihri!" — "Sinnams," tà atbildeja Fehnineene, "tahdi darbi drihs ja-nemum preekschâ, bet kad nu juhs scho wakkar ne mas agraki ne warrejeet atnahkt, un tee papihri teefscham tik ahtri waijadfigi irr, tad es winnus rihâ gan pahrraudsifchu, bet tik tad, kad no basnizaz buhsim nahkuschi mahjâs." — Un raug', swehtdeena nahze, un Fehnineene lihds ar sawu sailmi gahje basnizâ, un tas leelskungs arri tur bija. Bet ak, kà winsch brihnojahs, dsirdedams, ka mahzitajs schodeen spreddiki fazzija pahrr teem Deewa wahrdeem: "Zew buhs to swehtu deenu swehtigt!" — Kad winsch nu pehz basnizaz atkal pilli bija pee Fehnineenes, tad schi winnu jautaja: "Nu, kungs, kà jums schodeen spreddikis patizzis?" — Un winsch, mihligi smaididams, atbildeja: "Tohti labbi, zeeniga Fehnineene!" — Us to schi winnam wehl fazzija tà: "Jums arri buhs sinnahkt, ka es patte wakkar wakkarâ mahzitajam tohs Deewa wahrdus suhtijuse, pahrr kurreem schodeen spreddiku teize. Un es zerreju, ka schis pats spreddikis mums wisseem par labbu mahzibu buhs." — Deena pagahje, un leelskungs ne wahrdu wairs pahrr teem papihreem ne fazzija, bet kad wakkarâ Fehnineene jau gribbeja eet gulleht, tad winna patte usrunnaja leelungu wehl ar scheem wahrdeem: "Nu tad paliks muhsu papihri labbâ meerâ lihds rihdeenai; bet tad es juhs jau agri gaidischi, ap pulksteni 9, un ja jums patihkt, arri jau 7." — Leelskungs nahze 9, un us preekschu treschu baußi gan angstaki zeenihs, ne kà zittkahrt.

Is Parisheses. Dakteri tanni pilssehtâ scho seemu dauds Aimmibas irr usgahjuschi, kas ihsten' ne zaur stipru salnu, bet tik zaur to zehlahs, ka laudis sawus krahsnus pahrrleeku eekuhruschi un tà sawas istabas tik aplam fildijuschchi, ka winneem dwaascha gluschi kà ischuii un winni paschi pa meefahm fahje iskalst un ar kruhts un galwas sahpehm neganti kautees. — Entenderi turpreetti fenn jau sinnaja, kad leels siltums istabâ, ka tad arri kahdu traufu ar uhdeni tur buhs likt us krahsni, lai, zil siltums arri dwaaschu kalte, tatschu istabâ arri tahda flapjuma deesgan paleekt, ko ar dwaaschu eewilkt, zilwekam pee dsihwibas un wesselibas tohti waijaga.

Mahzees, kristigi atreebtees.

Zittureis' Turki bij' warreni un spehziggi farka laudis, ka gruhti, gruhti bij' atgainitees, fur schee uskluppe. Wiss'wairak kristiteem bij' schee nejauki pretti-neeki un kad jau dabbuja sawâ naggâ kahdu gabbalu semmes, fur kristiti laudis mitte, tad tu sinni, ka pluhkaja kâ wannagi fakkus. — Nestundâ nahze Turku rohfas Wahz'semmes pilssehts Owens, ko Turki waldija labbu laifu un prohti tâ, kâ wilki pahr awim. — Kristigi, ne warredami wairs iszeest Turku sohbus, zehlahs scheem pretti un kahwahs deesgan duhschigi un faspahre weetahm Turkus gan brangi, bet kâ jau netikke, tâ netikke ne kas. Turki sinnaja peelunzinatees un eewihle kristigus laudis lihds ar winnu wirsneeku Zarpari sawâ walgâ.

Turku wirsneeks Umsa Bey, preezigs par brangu zeppet, lifke to papreeksch labbi isahrsteht, un tad nehmahs mohziht, un atreebtees pehz patikschanas. Un, woi tizzeft, kâ? Zuhdse wiffus pee arkla un ar garrahm pahtagahm dsinne flim-maki ne kâ sirgus. Gan warreja winnus ispirkt, bet to naudu, ko Turki pras-fija par winneem, ne warreja sadabbuht, un zil ween luhgschanu gahje Turkeem wirsû, wiffas palikke un palikke tufschas.

Weidsiht, kas to buhtu dohmajis! — Zarpara ustizjamam draugam laime-jahs saneme augstu Turku wirsneeku. Nu Turkeem firds saplakke un prett sawu wihru ismainija Zarpari un schis atnahze pee saweem brahteem pehdigi nodsihts un nomohzihts, ka ahda ween un garra bahrsda bij' wirs kaulkeem redsami. Bet tik ko atkal nahze pee spehka, mettehs tuhdat atkal par paligu saweem brahteem.

Bet nu Turku laime bij' gurrufe, tee nu tikke graisiti un dsihiti kâ kuhtri sirgi. Paschu Owen pilssehtu teem laimigi atnehme un sawalgoja dauds no winnu farkotajeem, starp kurreem pats niknais Umsa Bey atraddahs, kurreu tuh-dal atdewe Zarparim, lai nu darroht ar winnu, kâ pascham tihk. "Nu sinni, ka tewi graisih, ka tewi kappahs un tawu ahdu gehrehs", tâ dauds laudis doh-maja un tahda sinnu winnam jau dewe Zarpara fullainis, kas pats arri bijis Turku mohkâs.

Bet pats Zarparis tâ nedohmaja wis. Winschs apmekleja sawu zeetum-neeku un to usrunnaja tâ: "Nu wihrs, woi manni pasihsti? Nu man laiks tewim wiffu atdarriht, zil un kâ ween gribbu". — "Tad darri, jel darri, ko gribbi", Turks atteize, "tewim par spihitu es wehl pasreijohs un lahdeschu tewim, kamehr wehl dsihwiba buhs kaulds!" — Tawu zeetu duhschu! Nu Zarparis tam lehnigi atbildeja: "Es tewim atreebschu tâ, kâ muhsu swehta tizziba mahza; prohti, taunu atmakshat ar labbu. Tad nu eij sweiks pee saweem laudim atpakkat un es neprassw no tewis ne kahdu ispirkschanohs."

Al, mihtais kristihes brahlis, lai Deews ne dohd man nei tew to manniht, ka nu Turkim bij' ap firds. Winschs warreja nu dsihws un wessels aiseet, bet — Deewam schehl, pats bij' pohstij's sawu muhschu. Zo bij' eedsehtris nah-wes sahles, ko arween few klaht turrejis. Al, kâ tas nu winnam bij' schehl,

bet pa wehlu! Wüschs kritte Zarparim pee kahjahm, tam par tahdu schehlas-
sibu pateifdams, un luhdsahs, lai to uenemtu kristigâ tizzibâ. Das nu gan no-
tiffe, bet wiffu dakteru gudriba to nespehje glahbt no nahwes. — Zarparis bij'
winna leelais kuhms pee kristibas un pirmais arri, kas ar pliffu galwu winnu
pawaddija us duffas weetu. — s — n.

Peedohd', af peedohdi!

Mahzeklis jauta:

1. "Woi peedoht buhs, tam, kas man dauds-
reis stahde,
Un launu sirdi rahdidams,
Do labbu, fo es darru, aplam smahde,
Ar wiltu launa pahrwehredams? —
Woi peedoht wehl, kad tik dauds pazeetis
Un septin reis jau winnam peedewis?"

Westikajs atbild:

2. "Ne tikween septin reis, bet septin desmit
Reis septin brakteem peedohdi;
Jo meers un pazeeschana irr ta sime,
Kas parahd' mannu mahzekli.
Do grehku nihd', bet mihle zilweku,
Ar tew no weena Tehwa radditu."

Mahziba:

3. Do augstu preekschihni lai nemmam
wehra,
Ko Jesus dohd mums zilwekeem;
Ea Kunga mihlestiba irr bes mehra!

Wüsch Tehwu luhds preeksch naidneekem,
Arr' ne atstumm neweenu luhgdamu,
Un buhtu schelosis irr Juhdasu.

4. Skatt', zilweks, Deewa leelu schehlasibu,
Kas laiku dohd tam greh'neekam,
Lai atgreeschahs un atsiht noseedsibu
Un isbehg grehku fohdibahm.
Ka warri luhgt: "Tehws, peedohd', kas
man grehks,"
Ja atreebtees wehl tewim irraid preeks?

5. Tam malbidamam labpraht rohku pa-
sneeds',
Do nespehzigu kiprini,
Ir eenaidneekam mihlestibu ne leeds'
Un raudadamu preezini;
Ead swehtu preeku scheid jau panahksi
Un gallâ gohda frohni debbesti.
D. St — m.

Sluddina schanas.

1.

Pee Jehu leelzella, 48 werstes no Nihges, irr jauns, muhrechts, lohti smuks eetais-
sichts frohgs ar diwahm steddelen, un neween ar mahjas, bet arri ar leddus-pagra-
bu, un to no nahkoscheem Jurgeem grihb isdoht us renti. Skaidraku sinu warr dabbuht
Sigguldes basnizas walsti Lohruppes-muischa, fur arri istabas deesgan atrohnahs, fo
fungeem isihrecht.

2.

Irr muischa Widsemmê, tur gohdigs Latweetis taggad gan warrehs atrast labbu
deenestu, ja tik wehl buhtu puischu kahrtâ un jau par dahrsneeku tik gruntigi
ismahzijeas, ka arri labbi prastu, pa dahrsu istabinahm neween wihna kohsus, bet ir
tohs dehsus kohpt, fo sauz; ahnanas. — Wehl skaidraku sinu pahr seho weetu ware
dabbuht Nihgâ gildstuhb-eelas stuhri, tannî kantori, fur zitti deenesneeki weetas mekle.

Drihw driffest. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffed:

Dr. C. C. Napierky.